NORAKSTS

Lieta Nr. C04230409
PAC-0363/2013

S P R I E D U M S
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā
2014.gada 22.maijā

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Inta Lauka,
tiesneši Zane Pētersone un Arnis Dundurs,
ar sekretāri Karinu Merlaju,
lietā ar dalībniekiem
- prasītāju /pers. A/, viņas pilnvaroto pārstāvi zvērinātu advokāti Sanitu Slišāni,
- atbildētājiem /pers. B/ un /pers. C/, viņu pilnvaroto pārstāvi /pers. G/;
- atbildētāju /pers. D/, viņas pilnvaroto pārstāvi /pers. H/,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ par laulāto kopīgas mantas dalīšanu, dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, aizlieguma atzīmes un hipotēkas dzēšanu zemesgrāmatā
sakarā ar /pers. B/ un /pers. C/ apelācijas sūdzību par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 28.decembra spriedumu daļā.

A p r a k s t o š ā

[1.] 2009.gada 19.janvārī /pers. A/ cēla prasību Rīgas apgabaltiesā pret /pers. B/. Pamatojoties uz Civillikuma 89.pantu un 91.pantu, /pers. A/ lūdza tiesu:
- atzīt, ka /adrese/, ir laulāto kopīga manta;
- atzīt /pers. A/ īpašuma tiesības uz ½ domājamo daļu no /adrese/, izdarot par to ierakstu Rīgas rajona Carnikavas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/un vienlaikus dzēšot šajā daļā ierakstu par atbildētāja īpašuma tiesībām;
- piedzīt no /pers. B/ tiesāšanās izdevumus.
Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.
[1.1.] Ar Rīgas rajona tiesas 2008.gada 16.decembra spriedumu tika apmierināta /pers. B/ prasība un šķirta laulība starp /pers. A/ un /pers. B/.
[1.2.] Laulības laikā par kopīgiem līdzekļiem tika iegādāts dzīvoklis /adrese/, kurā prasītāja dzīvoja kopā ar atbildētāju, bet kopš kopdzīves pārtraukšanas 2004.gadā šajā dzīvoklī dzīvo prasītāja un pušu nepilngadīgais dēls /pers. E/. Prasītāja veic visus maksājumus par dzīvokļa īpašumu.
[1.3.] Pirms laulības šķiršanas starp pusēm pastāvēja mutiska vienošanās, ka laulības laikā iegādātais dzīvoklis /adrese/, paliek kopīgā īpašumā, un šajā dzīvoklī arī turpmāk dzīvos prasītāja kopā ar pušu dēlu, tādēļ prasītāja laulības šķiršanas ietvaros necēla prasību par kopīgās mantas sadali.
Tomēr pēc tiesas sēdes par laulības šķiršanu /pers. B/ attieksme mainījās un viņš paziņoja, ka dzīvoklis, kas iegūts laulības laikā par abu laulāto līdzekļiem, ir tikai viņa īpašums.
[2.] 2010.gada 7.aprīlī /pers. A/ Rīgas apgabaltiesā cēla otru prasību pret /pers. B/, kā arī pret /pers. C/ un /pers. D/ (pirms tam uzvārds /uzvārds/). Prasība papildināta 2011.gada 17.augustā. Pamatojoties uz Civillikuma 1054., 1055. un 1291.pantu, Zemesgrāmatu likuma 44.pantu, /pers. A/ lūdza tiesu:
- atzīt par spēkā neesošu starp /pers. B/ un /pers. C/ 2009.gada 25.maijā noslēgto dāvinājuma līgumu par /adrese/, attiecībā uz īpašuma ½ domājamo daļu, kā arī dzēst šajā daļā ierakstu zemesgrāmatā par /pers. C/ īpašuma tiesībām;
- dzēst Carnikavas novada zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/II.daļas 2.iedaļas ierakstu Nr.1.1. - 2009.gada 23.novembra atzīmi, ar kuru noteikts aizliegums bez /pers. D/ rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, patapināt, iznomāt vai citādi nodot trešo personu lietošanā – attiecībā uz ½ domājamo daļu no /adrese/;
- piedzīt no atbildētājiem solidāri prasītājas labā visus tiesāšanās izdevumus.
Prasība pamatota ar šādiem apstākļiem.
[2.1.] 2009.gada 25.maijā /pers. B/ uzdāvināja savai mātei /pers. C/ strīdus dzīvokļa īpašumu /adrese/, noslēdzot dāvinājuma līgumu.
[2.2.] Ar Rīgas rajona zemesgrāmatu nodaļas tiesneša 2009.gada 23.novembra lēmumu zemesgrāmatā nostiprināts aizliegums bez /pers. D/

piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, patapināt, iznomāt vai citādi nodot trešo personu lietošanā.

[2.3.] /pers. A/ apstrīd minēto dāvinājuma līgumu un aizlieguma atzīmi attiecībā uz ½ domājamo daļu no strīdus dzīvokļa īpašuma, jo uzskata, ka /pers. B/ nelikumīgi prāvas laikā atsavinājis strīdus nekustamo īpašumu, lai gan viņam bija zināms par prasītājas ierosināto civillietu par laulāto kopmantas sadali.

[3.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2010.gada 17.maija lēmumu prasība nodrošināta, ierakstot aizlieguma atzīmi Carnikavas novada zemesgrāmatas nodalījumā attiecībā uz ½ domājamo daļu no nekustamā īpašuma /adrese/.

[4.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 14.jūnija lēmumu apvienotas vienā tiesvedībā civillietas Nr.C04230409 /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par laulāto mantas dalīšanu un Nr.?04290510 /pers. A/ prasībā pret /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu un aizlieguma atzīmes dzēšanu zemesgrāmatā.

[5.] /pers. B/ iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst zemāk norādīto apsvērumu dēļ.

[5.1.] 1994.gada 30.septembrī /pers. C/ uzdāvināja savam dēlam /pers. B/ naudu, lai dēls varētu iegādāties privatizācijas sertifikātus dzīvokļa /adrese/, privatizācijai. Starp /pers. C/ un /pers. B/ tika noslēgts dāvinājuma līgums. Ņemot vērā, ka /pers. B/ naudas summu pilnā apmērā mātei neatgrieza, atbildētājs, izpildot dāvinājuma līguma nosacījumus, 2009.gada 25.maijā uzdāvināja strīdus dzīvokli savai mātei /pers. C/. Ņemot vērā, ka /pers. B/ izpildīja starp viņu un /pers. C/ noslēgtā dāvinājuma līguma nosacījumus, uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir atsavināts likumīgi.

[5.2.] Nekustamais īpašums tika atsavināts pēc laulības šķiršanas. Uz laulības šķiršanas brīdi prasītājai nebija prasījumu par laulāto kopmantas sadali.

[5.3.] Atbildētājs uzskata, ka dzīvokļa īpašums ir atzīstams par viņa atsevišķu mantu, jo tā privatizācijā tika izmantoti /pers. B/ piederošie 113,80 privatizācijas sertifikāti un līdz ar to prasītājai nav tiesību pretendēt uz ½ domājamo daļu no strīdus dzīvokļa īpašuma.

Lūdz noraidīt prasību, pamatojoties uz Civillikuma 89., 91., 1415., 1592., 1912.pantu.

[6.] Atbildētāja/pers. C/ iesniedza tiesā rakstveida paskaidrojumus, norādot, ka prasību neatzīst, jo starp atbildētājiem tika noslēgts dzīvokļa īpašuma dāvinājuma līgums, pamatojoties uz nodibināto saistību starp pusēm, kas izriet no naudas līdzekļu dāvinājuma līguma.

Atbildētājai neesot bijis zināms par /pers. A/ prasību pret /pers. B/ par kopmantas sadali. Par šo faktu viņa uzzinājusi tikai tad, kad saņēmusi prasības pieteikumu par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu un aizlieguma atzīmes dzēšanu, tādēļ uzskata sevi par labticīgu īpašuma ieguvēju.

Pamatojoties uz Civillikuma 910., 994., 1415., 1592.pantu, lūdz noraidīt prasību par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu un aizlieguma atzīmes dzēšanu.

[7.] Atbildētāja/pers. D/ iesniedza tiesā rakstveida apskaidrojumus, norādot, ka prasība nav pamatota zemāk norādīto apsvērumu dēļ.

[7.1.] 2009.gada 22.oktobrī starp /pers. D/ un /pers. C/ noslēgts aizdevuma līgums, kas apliecina, ka /pers. D/ izsniegusi /pers. C/ bezprocentu aizdevumu Ls 30 000,00 apmērā. Pamatojoties uz šo aizdevuma līgumu, zemesgrāmatā par labu /pers. D/ nostiprināta hipotēka uz nekustamo īpašumu /adrese/.

[7.2.] Darījuma noslēgšanas dienā /pers. D/ pārliecinājusies par atbildētājas pilnīgas varas tiesībām pār savu īpašumu saskaņā ar Civillikuma 927.pantu, tādēļ paļāvusies uz ierakstiem zemesgrāmatā.

[8.] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 28.decembra spriedumu /pers. A/ prasība apmierināta daļēji.

Atzīts, ka nekustamais īpašums /adrese/, ir laulāto /pers. A/ un /pers. B/ kopīga manta.

/pers. A/ atzītas īpašuma tiesības uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/.

Atzīts par spēkā neesošu 2009.gada 25.maija dāvinājuma līgumu starp /pers. B/ un /pers. C/ daļā par 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/.

Carnikavas pagasta zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs/ II.daļas 1.iedaļā dzēsti ieraksti par /pers. B/ un /pers. C/ īpašuma tiesībām uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/.

Dzēsta Carnikavas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ II.daļas 2.iedaļā ierakstītā aizlieguma atzīme - bez /pers. D/ rakstiskas piekrišanas nekustamu īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, patapināt, iznomāt vai citādi nodot trešo personu lietošanā un IV.daļas 1., 2.iedaļā nostiprinātā hipotēka /pers. D/ labā attiecībā uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/.

Pārējā daļā /pers. A/ prasība pret /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ noraidīta.

Daļēji atcelts ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas tiesneša 2010.gada 17.maija lēmumu noteiktais prasības nodrošinājums, saskaņā ar kuru Rīgas rajona zemesgrāmatu nodaļas Carnikavas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ tika ierakstīta aizlieguma atzīme uz ½ domājamo daļu no /pers. C/ piederošā nekustamā īpašuma /adrese/, saglabājot to uz 252/569 domājamām daļām no minētā nekustamā īpašuma.

No /pers. B/ par labu /pers. A/ piedzīti tiesas izdevumi Ls 349,30 apmērā. No /pers. C/ par labu /pers. A/ piedzīti tiesas izdevumi Ls 159,65 apmērā. No /pers. D/ par labu /pers. A/ piedzīti tiesas izdevumi Ls 53,30 apmērā. No /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ valsts labā piedzīti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 1,38 apmērā no katra.

Spriedums pamatots ar šādiem motīviem.

[8.1.] Ar likumīgā spēkā stājušos Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2009.gada 25.marta spriedumu lietā Nr.C33167808, CA-2365/2 ir šķirta starp prasītāju /pers. A/ un atbildētāju /pers. B/ noslēgtā laulība. Minētās civillietas ietvaros nav izspriests jautājums par laulāto mantas dalīšanu.

[8.2.] Lietā nav konstatēts, ka prasītāja /pers. A/ un atbildētājs /pers. B/ būtu noslēguši vienošanos par mantiskajām attiecībām. Līdz ar to secināms, ka viņu starpā pastāvējušas laulāto likumiskās mantiskās attiecības.

[8.3.] Civillikuma 89.panta pirmā un otrā daļa nosaka, ka katrs laulātais patur mantu, kas piederējusi viņam pirms laulības, tāpat arī to mantu, ko viņš iegūst laulības laikā (91.pants). Viss, ko laulības laikā laulātie iegūst kopīgi vai viens no viņiem, bet ar abu laulāto līdzekļiem vai ar otra laulātā darbības palīdzību, ir abu laulāto kopīga manta; šaubu gadījumā jāpieņem, ka šī manta pieder abiem līdzīgās daļās.

Saskaņā ar Civillikuma 91.panta otro daļu tas, ka zināma manta ir atsevišķa, jāpierāda tam laulātajam, kas to apgalvo. Tas, ka nekustamais īpašums ir viena laulātā atsevišķa manta, ierakstāms zemes grāmatās.

[8.4.] /pers. A/ un /pers. B/ laulības laikā - 2006.gada 12.janvārī Carnikavas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/nostiprinātas /pers. B/ īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu /adrese/, kadastra numurs /numurs/, pamatojoties uz 1999.gada 11.oktobra pirkuma līgumu. Zemesgrāmatā nav ierakstīta atzīme par to, ka nekustamais īpašums ir /pers. B/ atsevišķa manta.

[8.5.] No /pers. B/ sertifikātu konta vēstures izraksta un privatizācijas sertifikātu grāmatiņas ir redzams, ka strīdus nekustamā īpašuma privatizācijā tika izlietoti 113,80 privatizācijas sertifikāti. Tiesas atzīst par nepamatotu /pers. B/ viedokli, ka visi privatizācijā izlietotie sertifikāti ir uzskatāmi par viņa atsevišķu mantu.

/pers. B/ paskaidrojumos norādītais arguments, ka dzīvokļa privatizācijā tika izlietoti atbildētājam personīgi piederošie 25,9 sertifikāti, ir pamatots tikai daļēji. Ievērojot, ka pēc privatizācijas atbildētāja sertifikātu kontā ir palikuši 0,2 privatizācijas sertifikāti, ir pamats uzskatīt, ka dzīvokļa privatizācijā ir izlietoti 25,7 atbildētājam piederošie privatizācijas sertifikāti.

/pers. B/ paskaidrojumos norādītajam apstāklim, ka 70,60 sertifikātus viņš ir iegādājies par naudas līdzekļiem, ko uzdāvinājusi atbildētāja māte /pers. C/, nav nozīmes strīda izšķiršanā, jo 1995.gada 6.martā, t.i., vēl pirms dzīvokļa privatizācijas atbildētājs ir pārdevis 89,40 privatizācijas sertifikātus, no kā secināms, ka atbildētāja norādītie 70,60 privatizācijas sertifikāti dzīvokļa privatizācijā netika izlietoti.

Savukārt apgalvojums, ka 35,00 sertifikātus /pers. B/ ir uzdāvinājusi /pers. F/, nav pierādīts. Lietas materiāliem ir pievienots 1995.gada 26.aprīlī starp /pers. B/ un /pers. F/ noslēgtais dāvinājuma līgums par sertifikātu dāvināšanu, taču ieraksts atbildētāja /pers. B/ sertifikātu grāmatiņā liecina par to, ka minētie sertifikāti ir nopirkti. Norādītajos apstākļos atbilstoši Civillikuma 89.panta otrajai daļai šaubu gadījumā jāpieņem, ka minētie 35,00 sertifikāti pieder prasītājai un atbildētājam /pers. B/ līdzīgās daļās.

Atbildētāja/pers. B/ paskaidrojumos izteiktais arguments, ka 7,00 sertifikāti tika iegūti par atbildētāja personīgajiem naudas līdzekļiem 1995.gada 23.aprīlī, nav pierādīts. Līdz ar to arī šie sertifikāti atzīstami par prasītājas un atbildētāja /pers. B/ kopīgu mantu, kas viņiem pieder līdzīgās daļās.

[8.6.] Lietā nav strīda par to, ka 1999.gada 23.aprīlī /pers. B/ pārskaitītie 16,70 sertifikāti piederēja pušu tobrīd nepilngadīgajam dēlam /pers. E/, ko apstiprina lietas materiālos esošā /pers. E/ sertifikātu grāmatiņa. Minētie sertifikāti nav atzīstami ne par atbildētāja /pers. B/ atsevišķu mantu, ne arī par laulāto kopmantu, bet gan ir nepilngadīgā bērna īpašums, kas izmantots dzīvokļa privatizācijā.

[8.7.] Nav iegūti pierādījumi, kas apstiprinātu /pers. B/ paskaidrojumos norādīto, ka 29,40 sertifikātus viņš ir nopircis 1999.gada 17.jūnijā par saviem personīgajiem līdzekļiem no prasītājas. Apstāklis, ka prasītājas un /pers. B/ privatizācijas sertifikātu grāmatiņās un kontu izrakstos ir norādīts, ka minētie sertifikāti ir pārdoti, neliecina par pārdošanas faktu, jo lietā nav iegūti pierādījumi par samaksas veikšanu. Ņemot vērā iepriekš norādīto, 29,40 sertifikāti ir atzīstami par prasītājas atsevišķu mantu, kas ieguldīta dzīvokļa privatizācijā.

Norādītajos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka lietā nav iegūti pierādījumi par to, ka 113,80 sertifikāti, par kuriem tika iegādāts strīdus nekustamais īpašums, būtu atzīstami par atbildētāja atsevišķu mantu. Līdz ar to strīdus nekustamais īpašums nav atzīstams par atbildētāja /pers. B/ atsevišķu mantu Civillikuma 91.panta pirmās daļas 5.punkta izpratnē, bet gan par prasītājas un /pers. B/ laulāto kopīgo mantu.

[8.8.] No iepriekš norādītā secināms, ka dzīvokļa īpašuma privatizācijā /pers. A/ ir piedalījusies, ieguldot viņai piederošos 29,40 sertifikātus un ½ no 42,00 sertifikātiem, kas uzskatāmi par prasītājas un atbildētāja kopīgo mantu, kas piederēja laulātajiem līdzīgās daļās, t.i., kopā 50,4 sertifikātus.

Ja ieguldīto sertifikātu vai līdzekļu apmērs nav līdzīgs un tas tiek pierādīts, tad praksē nekustamais īpašums tiek dalīts atbilstoši ieguldītā apmēram (Tiesību normu piemērošana laulāto mantiskajās attiecībās. Tiesu prakses apkopojums. Augstākās tiesa, 2007).

Ņemot vērā, ka prasītāja dzīvokļa privatizācijā ir ieguldījusi 50,4 sertifikātus un šis apmērs nesasniedz ½ domājamo daļu no visiem privatizācijai izlietotajiem 113,80 sertifikātiem, bet atbilst 252/569 domājamām daļām no tā, tiesa atzīst par pamatotu prasību tikai daļēji, atzīstot /pers. A/ īpašuma tiesības uz īpašuma 252/569 domājamo daļu, izbeidzot /pers. B/ īpašuma tiesības šajā daļā.

[8.9.] Tiesa atzīst, ka daļēji ir apmierināma arī prasība par 2009.gada 25.maija dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu un darījuma rezultātā zemesgrāmatā izdarīto īpašuma tiesību nostiprinājuma, aizlieguma atzīmes un hipotēkas dzēšanu.

2009.gada 25.maijā, t.i., prāvas laikā, starp atbildētājiem /pers. B/ un /pers. C/ tika noslēgts dāvinājuma līgums. Saskaņā ar šā līguma 1.punktu /pers. B/ uzdāvināja /pers. C/ strīdus dzīvokļa īpašumu /adrese/. Pamatojoties uz minēto darījumu, 2009.gada 4.jūnijā /pers. C/ īpašuma tiesības nostiprinātas zemesgrāmatā.

[8.10.] Pamatojoties uz 2009.gada 22.oktobra aizdevuma līgumu, 2009.gada 23.novembrī zemesgrāmatā ierakstīta aizlieguma atzīme - bez /pers. D/, šobrīd /uzvārds/, rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, patapināt, iznomāt vai citādi nodot trešo personu lietošanā, kā arī nostiprināta pirmā hipotēka Ls 30 000,00 apmērā /pers. D/, šobrīd /uzvārds/, labā.

Saskaņā ar Civillikuma 1055.pantu par lietas atsavināšanu prāvas laikā katrs atbildētājs atbild tāpat kā ļaunticīgs valdītājs. Ja šī atsavināšana nav bijusi nepieciešama, piemēram, lai novērstu lietas bojāšanos, tad prasītājam nav jāapmierinās tikai ar to, ka viņam atdod par lietu saņemto maksu, bet viņš var prasīt, lai viņam atdod arī pašu lietu ar tās piederumiem (1052.p.), vai arī lai atlīdzina lietas un tās piederumu vērtību, kā arī visus zaudējumus un izdevumus.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka /pers. B/ un /pers. C/ ir atsavinājuši un apgrūtinājuši strīdus nekustamo īpašumu prāvas laikā, proti, zinot, ka ir celta prasība par īpašuma tiesību atzīšanu uz strīdus nekustamo īpašumu.

[8.11.] Atbildētāju/pers. B/ un /pers. C/ argumentam, ka prasītājai ir jāpierāda Civillikuma 1415.pantā minētie apstākļi, kā arī atsaucei uz Civillikuma 1592.pantu, nav tiesiskas nozīmes, ņemot vērā, ka prasītāja nav pamatojusi prasību ar minētajām tiesību normām. Strīda izšķiršanā nav nozīmes arī atbildētāju norādītajam, ka 2009.gada 25.maija dāvinājuma līgums noslēgts, izpildot 1994.gada 30.septembra naudas dāvinājuma līguma 2.2.punktā noteikto, jo strīdus īpašums atsavināts prāvas laikā, un minētie apstākļi neparedz citādu tiesisko noregulējumu attiecībā par prāvas laikā atsavinātu īpašumu. Nav pamatota arī atbildētāju atsaukšanās uz Civillikuma 994.pantu un Zemesgrāmatu likuma 1.pantu, norādot, ka atbildētāja /pers.

C/ ir labticīga ieguvēja, jo saskaņā ar Civillikuma 1055.pantu par lietas atsavināšanu prāvas laikā atbildētāji atbild kā ļaunticīgi valdītāji.

Iepriekšminēto iemeslu dēļ nav pamatots arī /pers. D/ paskaidrojumos minētais arguments, ka atbildētājai /pers. C/ kā nekustamā īpašuma īpašniecei bija pilnīgas varas tiesības to ieķīlāt. Savukārt atbildētājas /pers. D/ norādītajam apstāklim, ka prasītāja nav apstrīdējusi aizdevuma līgumu, nav nozīmes, jo tas neizslēdz prasītājas tiesības apstrīdēt tikai uz šī līguma pamata izdarītos ierakstus zemesgrāmatā tiktāl, ciktāl tas aizskar viņas tiesības.

[8.12.] Norādītajos apstākļos tiesa atzīst par pamatotu /pers. D/ prasību atzīt par spēkā neesošu 2009.gada 25.maija dāvinājuma līgumu starp atbildētājiem /pers. B/ un /pers. C/ daļā par 252/569 domājamām daļām no strīdus nekustamā īpašuma, dzēst zemesgrāmatā ierakstu par /pers. C/ īpašuma tiesībām uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma, dzēst aizlieguma atzīmi bez atbildētājas /pers. D/, šobrīd /uzvārds/, rakstiskas piekrišanas nekustamu īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, patapināt, iznomāt vai citādi nodot trešo personu lietošanā un nostiprināto hipotēku /pers. D/, šobrīd /uzvārds/, labā attiecībā uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma, bet pārējā daļā prasītājas prasība ir noraidāma.

[9.] Par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 28.decembra spriedumu /pers. B/ un /pers. C/ ar pilnvarotā pārstāvja /pers. G/ starpniecību iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot spriedumu daļā, ar kuru apmierināta /pers. A/ prasība. /pers. D/ tiesas spriedumu nav pārsūdzējusi.

/pers. B/ un /pers. C/ apelācijas sūdzībā norādīti šādi argumenti.

[9.1.] Pirmās instances tiesa nepamatoti atzinusi, ka /pers. B/ 29,40 privatizācijas sertifikātus 1999.gada 17.jūnijā nav nopircis par saviem personiskajiem līdzekļiem no laulātās /pers. A/, lai gan šis fakts pierādīts ar ierakstu privatizācijas sertifikātu grāmatiņā. Savukārt, ja laulāto starpā būtu noticis sertifikātu dāvinājuma darījumus, tad tas sertifikātu pārveduma uzdevumā un ierakstā apdāvināmās personas konta dokumentos atspoguļotos kā dāvinājumus, kā to paredz 1995.gada 18.jūlija MK noteikumu Nr.210 „Privatizācijas sertifikātu izmantošanas noteikumi" 49.punkta otrā daļa.

[9.2.] Tiesa, ņemot vērā ierakstu privatizācijas sertifikātu grāmatiņā, nepamatoti secinājusi, ka 35,00 privatizācijas sertifikāti no /pers. F/ ir nopirkti. 1995.gada 18.jūlija MK noteikumi Nr.210 „Privatizācijas sertifikātu izmantošanas noteikumi" nepieļāva sertifikātu dāvināšanu starp svešām personām. Ievērojot šo šķērsli, sertifikātu konta grāmatiņā izdarīts ieraksts par sertifikātu pirkšanu, lai gan 1995.gada 6.martā tika slēgtais dāvinājuma līgums starp /pers. B/ un /pers. F/, un šis līgums nav apstrīdēts. Līdz ar to darījums ir spēkā esošs un apliecina sertifikātu dāvināšanu.

[9.3.] Tāpat tiesa nepamatoti secinājusi, ka strīda izšķiršanā nav nozīmes apstāklim, ka 1994.gada 1.oktobrī 70,60 sertifikātus atbildētājs ir iegādājies par mātes /pers. C/ dotajiem naudas līdzekļiem, jo 1995.gada 6.martā 89,40 sertifikāti pārdoti.

1994.gada 4.aprīlī atbildētājam piešķirti 44,70 sertifikāti, bet 1994.gada 1.oktobrī viņš iegādājās 70,60 sertifikātus. Līdz ar to viņa īpašumā bija 115,30 sertifikāti. Pēc 89,40 sertifikātu pārdošanas 1995.gada 6.martā viņa kontā palika 25,9 sertifikāti. Līdz ar to nav saprotams tiesas secinājums par to, ka dzīvokļa privatizācijā nav izmantoti 70,60 sertifikāti, kas piederēja atbildētājam. Atbildētājiem nav skaidrs, kādā veidā tiesa noteikusi, kuri privatizācijas sertifikāti ir un kuri nav izmantoti strīdus dzīvokļa privatizācijā.

[9.4.] Starp /pers. B/ un /pers. C/ noslēgtais 1994.gada 30.septembrī dāvinājuma līguma 2.2.punkts paredzēja, ka gadījumā, ja apdāvinātājs neatgriezīs uzdāvināto naudas summu Ls 5070,00 līdz 2000.gada 1.janvārim, apdāvinātais apņemas uzdāvināt dāvinātājam līguma 1.1.punktā minēto nekustamo īpašumu. Ņemot vērā, ka /pers. B/ uzdāvināto naudas summu neatgrieza, viņš uzdāvināja savai mātei /pers. C/ dzīvokļa īpašumu. Līdz ar to tiesai nav pamata uzskatīt /pers. C/ par ļaunprātīgu ieguvēju, jo viņai bija visas ar likumu dotās tiesības rīkoties ar šo īpašumu pēc saviem ieskatiem.

[10.] Prasītāja/pers. A/ iesniedza tiesā paskaidrojumus par apelācijas sūdzību, norādot, ka apelācijas sūdzību neatzīst un uzskata to par nepamatotu. Paskaidrojumos minēti šādi argumenti.

[10.1.] Atbildētājs /pers. B/ tiesā nav iesniedzis pierādījumus savam apgalvojumam, ka viņš no laulātās nopircis 29,40 privatizācijas sertifikātus. Pirmās instances tiesa pareizi secinājusi, ka starp laulātajiem pastāvēja likumiskās laulāto attiecības un laulāto kopīga saimniecība, līdz ar to atbildētājam /pers. B/ nebija nekāda pamata pirkt par laulāto kopīgiem līdzekļiem no savas laulātās privatizācijas sertifikātus kopīga mājokļa iegādei.

[10.2.] Apelācijas sūdzībā nepamatoti norādīts, ka 1995.gada 18.jūlija MK noteikumu Nr.210 „Privatizācijas sertifikātu izmantošanas noteikumi" nepieļauj sertifikātu dāvināšanu starp svešām personām, jo minētie noteikumi nebūt neaizliedz to darīt. Atbildētāji atsaukušies uz noteikumu 49.punkta otro daļu, kas attiecas uz gadījumiem, kad par darījumiem ar privatizācijas sertifikātiem nav jāmaksā valsts nodeva. Tādējādi, ja atbildētājs būtu bankā uzrādījis 1995.gada 26.aprīlī noslēgto dāvinājuma līgumu un lūdzis izdarīt ierakstu par darījuma pamatu „dāvinājums", tad nebūtu nekādu šķēršļu noformēt darījumu kā dāvinājumu. Līdz ar to tiesa pamatoti secinājusi, ka atbilstoši Civillikuma 89.panta otrai daļai šaubu gadījuma jāpieņem, ka minētie 35,00 privatizācijas sertifikāti piederēja abiem laulātajiem līdzīgās daļās.

[10.3.] Gan prasītājas, gan laulāto kopīgā dēla /pers. E/ privatizācijas sertifikāti 1999.gadā tika pārskaitīti atbildētājam /pers. B/ ar nolūku izmantot tos kopīgā mājokļa iegādei, proti, strīdus dzīvokļa īpašuma privatizācijai. Savukārt, ja atbildētājs iegādājās 70,60 sertifikātus, tad viņš varēja pārdot tikai un vienīgi tos sertifikātus, kas iegādāti par mātes dāvināto naudu.

[10.4.] 2009.gada 25.maija dāvinājuma līgums starp atbildētājiem lietā – māti un dēlu ir noslēgts prāvas laikā, lai izvairītos no /pers. A/ prasības apmierināšanas. Līdz ar to darījums atzīstams par spēkā neesošu, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 1052.pantu un 1055.pantu.

[10.5.] Starp /pers. B/ un /pers. C/ noslēgtais 1994.gada 30.septembrī dāvinājuma līgums par Ls 5000,00 dāvinājumu ir bezatlīdzības līgums, un šī līguma 2.2.punktā norādītais pienākums it kā atgriezt dāvinājumu nekādā ziņā nav saistošs tiesai.

[11.] Apelācijas instances tiesas sēdē /pers. B/ un /pers. C/ pilnvarotais pārstāvis /pers. G/ uzturēja apelācijas sūdzību uz tajā norādītā pamata un lūdza tiesu noraidīt /pers. A/ prasību arī daļā, par ko pirmās instances tiesā taisīts spriedums par prasības apmierināšanu.

/pers. A/ pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Sanita Slišāne neatzina apelācijas sūdzību un lūdza apmierināt prasību tādā veidā, kā tā apmierināta ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 28.decembra spriedumu.

M o t ī v u d a ļ

[12.] Noklausījusies paskaidrojumus, novērtējusi pierādījumus un apelācijas sūdzībās norādītos argumentus, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka /pers. A/ prasība apmierināma, pamatojoties uz šādiem secinājumiem, argumentiem un lietā konstatēto apstākļu juridisko novērtējumu.

[12.1.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Izskatot /pers. A/ prasības lietu, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 28.decembra spriedumā ietvertais pamatojums attiecībā uz prasības apmierināšanu ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ tā pievienojas minētā sprieduma motivācijai.

[12.2.] Pārbaudot apelācijas sūdzībā minētos argumentus, Civillietu tiesu palāta konstatē, ka faktiski visi apelācijas sūdzības iesniedzēju iebildumi par /pers. B/ kontā esošo privatizācijas sertifikātu pārskaitīšanas mērķi un darījumu būtību, kas bijuši par pamatu sertifikātu ieskaitīšanai šajā kontā, kā arī dzīvokļa īpašuma /adrese/, privatizācijā ieguldīto sertifikātu piederību, jau ir vispusīgi un objektīvi apsvērti un novērtēti pārsūdzētajā spriedumā, kur norādīti tiesas motīvi, kā arī atbildētāju iebildumu noraidīšanas un /pers. A/ prasības apmierināšanas juridiskais pamatojums.

Ņemot vērā, ka apelācijas instances tiesa ir pievienojusies pārsūdzētā sprieduma motivācijai, saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus apelācijas instances tiesa sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

[12.3.] Ievērojot 12.1.punktā un 12.2.punktā norādīto, Civillietu tiesu palāta atzīst, ka /pers. A/ prasība apmierināma tādā pašā apjomā, kā pirmās instances tiesā.

[13.] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu no /pers. B//pers. A/ labā piedzenama valsts nodeva, kas samaksāta par laulāto mantas dalīšanu (Ls 189,65), kā arī ½ no valsts nodevas par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu (Ls 156,34), kopā Ls 345,99 jeb 492,30 EUR.

No /pers. C//pers. A/ labā piedzenama ½ no valsts nodevas par dāvinājuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu (Ls 156,34) un tiesas izdevumu 1/3 daļa, ko prasītāja samaksājusi par pavēstu nosūtīšanu un izsniegšanu (Ls 3,30), kopā Ls 159,64 jeb 227,16 EUR.

No /pers. D//pers. A/ labā piedzenama samaksātā valsts nodeva par hipotēkas dzēšanu (Ls 50,00) un tiesas izdevumu 1/3 daļa, ko prasītāja samaksājusi par pavēstu nosūtīšanu un izsniegšanu (Ls 3,30), kopā Ls 53,30 jeb 75,84 EUR.

No /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ valsts ienākumos piedzenami nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 3,68 EUR no katra (Ls 4,13 jeb 5,88 EUR pirmās instances tiesas izdevumi, 5,17 EUR tiesas izdevumi apelācijas instances tiesā).

Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1]pantam atbildētājiem nosakāms 10 dienu termiņš no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432., 433.panta, 450.panta trešo daļu un 454.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

n o s p r i e d a

1. Atzīt, ka nekustamais īpašums /adrese/, kadastra numurs /numurs/, bija laulāto /pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/, /personas kods/, kopīga manta.
2. Atzīt /pers. A/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra numurs /numurs/.
3. Atzīt par spēkā neesošu 2009.gada 25.maija dāvinājuma līgumu starp /pers. B/, personas kods /personas kods/, un /pers. C/, personas kods /personas kods/, daļā par 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra numurs /numurs/.
4. Dzēst Carnikavas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ II. daļas 1.iedaļā ierakstu par /pers. B/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesībām uz 252/569 domājamām daļām un izbeigt /pers. C/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma/adrese/, kadastra numurs /numurs/.
5. Attiecībā uz 252/569 domājamām daļām no nekustamā īpašuma /adrese/, kadastra numurs /numurs/, dzēst Carnikavas pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs/ II. daļas 2.iedaļā ierakstīto aizlieguma atzīmi (bez /pers. D/, šobrīd /uzvārds/, rakstiskas piekrišanas nekustamo īpašumu atsavināt, dāvināt, sadalīt un apgrūtināt ar lietu tiesībām, patapināt, iznomāt vai citādi nodot trešo personu lietošanā) un IV. daļas 1., 2.iedaļā nostiprināto hipotēku /pers. D/, šobrīd/uzvārds/, labā.
6. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā tiesas izdevumus 497,01 EUR apmērā.
7. Piedzīt no /pers. C/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā tiesas izdevumus 227,16 EUR apmērā.
8. Piedzīt no /pers. D/, personas kods /personas kods/, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā tiesas izdevumus 75,84 EUR apmērā.
9. Piedzīt no /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 3,68 EUR no katra.
10. Noteikt /pers. B/, /pers. C/ un /pers. D/ 10 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas sprieduma labprātīgai izpildei. Šajā termiņā valsts labā piedzenamo tiesas izdevumu samaksu apliecinošs dokuments iesniedzams Civillietu tiesu palātā.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentam 30 dienu laikā no tiesas paziņotā pilna sprieduma sastādīšanas datuma, iesniedzot kasācijas sūdzību Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā un iemaksājot drošības naudu 284,57 EUR apmērā.

Ja spriedums sastādīts pēc noteiktā datuma, sprieduma pārsūdzēšanas termiņu skaita no sprieduma faktiskās sastādīšanas dienas.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 3.jūlijā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese (paraksts) I.Lauka
Tiesneši (paraksts) Z.Pētersone
(paraksts) A.Dundurs

NORAKSTS PAREIZS
Latvijas Republikas Augstākās tiesas
Civillietu tiesu palātas tiesnese I.Lauka
Rīgā 2014.gada 3.jūlijā